

Informatieblad

Mei 2009

De derde woensdag in mei

Het Financieel Jaarverslag van het Rijk

Inhoudsopgave

- 1 Verantwoordingsdag en de Algemene Nabeschoouwingen
- 2 Waarom de derde woensdag in mei?
- 3 Het koffertje, wat zit er in?
- 4 Begroting en jaarverslag: zelfde opzet
- 5 Het FJR en de Verantwoordingsbrief
6. De rol van de Algemene Rekenkamer

Sinds 2000 is de derde woensdag in mei de vaste, traditionele dag waarop de minister van Financiën het Financieel Jaarverslag van het Rijk (FJR) en de departementale jaarverslagen aan de Tweede Kamer aanbiedt. Het jaarverslag blikt terug op de economische en financiële ontwikkelingen in 2008 en laat de resultaten van het afgelopen begrotingsjaar zien. Het FJR gaat in op de gerealiseerde uitgaven en inkomsten en vergelijkt deze met de geplande uitgaven en verwachte inkomsten zoals die anderhalf jaar daarvoor in de Miljoenennota voor 2008 zijn gepresenteerd. In een Verantwoordingsbrief gaat de minister-president namens het kabinet in op de bereikte beleidsresultaten over 2008. Om het belang van het verantwoorden te benadrukken gaat de minister net als op de derde dinsdag in september met een speciaal koffertje naar de Tweede Kamer.

1. Verantwoordingsdag en de Algemene Nabeschoouwingen

Op de vraag 'Waar komt de naam Verantwoordingsdag vandaan?' is een eenvoudig antwoord te geven. Op die dag wordt er namelijk verantwoording afgelegd over de overheidsfinanciën en het kabinetsbeleid. Hebben we bereikt wat we van plan waren en binnen de daarvoor geplande budgetten?

Direct na het indienen van de rijksbegroting en de Miljoenennota vinden in de Tweede Kamer de Algemene Politieke Beschouwingen plaats, de debatten over de plannen voor volgend jaar en de prijskaartjes die daaraan hangen. Zo ook debatteert de Kamer direct na Verantwoordingsdag over de resultaten van het afgelopen jaar. Deze debatten worden ook wel de Algemene Nabeschoouwingen genoemd.

2. Waarom de derde woensdag in mei?

Voorheen werden het Financieel Jaarverslag en de departementale jaarverslagen – toen nog "Financiële Verantwoording" geheten – pas in september aan de Tweede Kamer gezonden. Gewoon in een envelop. In september is de Kamer altijd druk bezig met de behandeling van de begrotingen van de departementen voor het komende jaar en heeft dan weinig tijd terug te kijken naar het afgelopen jaar.

Laten zien wat je bereikt hebt, is minstens zo belangrijk als laten zien wat je van plan bent. Daarom wordt het jaarverslag en de Verantwoordingsbrief nu veel eerder, op de derde woensdag in mei, aangeboden. De kamerleden krijgen zo meer tijd om hun controlerende taak uit te oefenen en het kabinet kan het oordeel van de Kamer over het jaarverslag nog meenemen in de nieuwe begroting die weer op Prinsjesdag, de derde dinsdag in september, wordt ingediend.

Dat het de derde woensdag is geworden heeft uiteraard te maken met de aansluiting op de derde dinsdag. Men wilde een zelfde traditie bij het aanbieden van het Financieel Jaarverslag van het Rijk introduceren als bij het aanbieden van de Miljoenennota, dus een vaste dag en ook een speciaal koffertje.

3. Het koffertje, wat zit erin?

In het koffertje van de derde woensdag in mei zitten het Financieel Jaarverslag van het Rijk, de Verantwoordingsbrief en enkele jaarverslagen van departementen. Net als bij het koffertje van de derde dinsdag van september passen niet alle stukken erin. De overige stukken worden apart naar de Tweede Kamer verzonden.

4. Begroting en jaarverslag: zelfde opzet

Doordat de begrotingen van de departementen en de jaarverslagen van de departementen met dezelfde opzet worden opgesteld, is het makkelijker het beleid van een kabinet te beoordelen. De relatie tussen beleid, prestaties en geld staat zowel in de begroting als in het jaarverslag van een departement centraal.

<p>Een departementale begroting geeft antwoord op de vragen:</p>	<p>Een departementaal jaarverslag geeft antwoord op de vragen:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wat willen we bereiken? • Wat gaan we daarvoor doen? • Wat gaat dat kosten? 	<ul style="list-style-type: none"> • Hebben we bereikt wat we voor ogen hadden? • Hebben we gedaan wat we daarvoor zouden doen? • Heeft het gekost wat we dachten dat het zou kosten?

5. FJR en Verantwoordingsbrief

Het Financieel Jaarverslag van het Rijk blikt terug op het gevoerde begrotingsbeleid van het kabinet zoals de Miljoenennota vooruitblijkt op het te voeren beleid. Het Financieel Jaarverslag van het Rijk gaat onder andere in op meevallende of tegenvallende ontwikkelingen in de uitgaven en inkomsten van het Rijk. Het verslag geeft ook aan of de boeken met een positief of negatief saldo (een overschot of een tekort) gesloten worden en of dat afwijkt van de verwachtingen die men hierover had in de Miljoenennota (anderhalf jaar eerder). In de Verantwoordingsbrief wordt aandacht besteed aan de voortgang van de kabinetsdoelstellingen.

<p>De rijksbegroting & de Miljoenennota 2008 wordt gepresenteerd op de derde dinsdag in september, Prinsjesdag 2007</p>	<p>Het rijksjaarverslag & het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2008 wordt gepresenteerd op de derde woensdag in mei, Verantwoordingsdag 2009</p>
<p>De begrotingen van de departementen vormen samen de rijksbegroting.</p> <p>De Miljoenennota is een toelichting op de rijksbegroting en blikt vooruit op het te voeren begrotingsbeleid.</p>	<p>De jaarverslagen van de departementen vormen samen het rijksjaarverslag.</p> <p>Het Financieel Jaarverslag van het Rijk is een toelichting op het rijksjaarverslag en blikt terug op het gevoerde begrotingsbeleid.</p> <p>De Verantwoordingsbrief licht de resultaten en effecten van het kabinetsbeleid toe.</p>

6. Rol van de Algemene Rekenkamer

Als onafhankelijk controleur onderzoekt de Algemene Rekenkamer jaarlijks of het overheidsgeld juist en nuttig is besteed. Zij controleert de departementale jaarverslagen en oordeelt of het geld is besteed aan de doelen waar het volgens de begrotingen voor bestemd was.

Zij beoordeelt bij die controle niet alleen de cijfers en de bedrijfsvoering die achter die cijfers schuilgaat, maar ze gaat ook na of het financieel beheer op de ministeries aan alle eisen voldoet.

De Algemene Rekenkamer presenteert op Verantwoordingsdag haar bevindingen in rapporten bij de jaarverslagen en in een overkoepelend rapport 'Rijk verantwoord 2008', waarin de bevindingen worden samengevat tot een rijksbreed beeld. In dit overkoepelend rapport geeft de Algemene Rekenkamer ook een verklaring van goedkeuring over de rijksrekening (uitgaven en inkomsten van het Rijk) uit het FJR.

De President van de Algemene Rekenkamer, Saskia J. Stuiveling, is op Verantwoordingsdag aanwezig in de Tweede Kamer wanneer de minister van Financiën de verantwoordingsstukken aan de Kamer aanbiedt. Zij biedt de Tweede Kamer vervolgens de rapporten van de Algemene Rekenkamer aan en licht de bevindingen van de Algemene Rekenkamer toe.

Meer informatie

Informatiebladen

Het ministerie heeft ook informatiebladen over de volgende onderwerpen:

- Het begrotingsproces
- Begrotingsbeleid door de jaren heen
- Financieel Jaarverslag van het Rijk 2008, een samenvatting
- Prinsjesdag, de Miljoenennota en het koffertje

Internet

Ook op het internet is informatie over Verantwoordingsdag en het FJR te vinden. De speciale website www.verantwoordingsdag.nl biedt inzicht in de belangrijkste cijfers en feiten. Tevens is daar de publiekssamenvatting van het FJR te vinden en links naar de Verantwoordingsbrief. Zie www.rekenkamer.nl voor meer informatie over de Algemene Rekenkamer.

De informatiebladen en de brochure kunt u bestellen via internet www.minfin.nl (Organisatie > Publicaties)

U kunt ze ook telefonisch bestellen via de Postbus 51 infolijn, telefoon: 0800-8051, elke werkdag van 9.00 tot 21.00 uur.

Ministerie van Financiën
Directie Communicatie
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
Internet: www.minfin.nl

Mei 2009